

Vijeće
Europske unije

Bruxelles, 13. lipnja 2022.
(OR. fr, en)

9764/22

ECOFIN 553
UEM 157
SOC 348
EMPL 230
COMPET 451
ENV 552
EDUC 221
RECH 344
ENER 260
JAI 815
GENDER 93
ANTIDISCRIM 73
JEUN 104
SAN 349

NAPOMENA

Od:	Glavno tajništvo Vijeća
Za:	Odbor stalnih predstavnika / Vijeće
Br. dok. Kom.:	9417/22 - COM(2022) 614 final
Predmet:	Preporuka za PREPORUKU VIJEĆA o Nacionalnom programu reformi Mađarske za 2022. i davanje mišljenja Vijeća o Programu konvergencije Mađarske za 2022.

Za delegacije se u prilogu nalazi navedeni nacrt preporuke Vijeća, koji su na temelju prijedloga Komisije COM(2022) 614 final revidirali i o njemu se usuglasili različiti odbori Vijeća.

PREPORUKA VIJEĆA

o Nacionalnom programu reformi Mađarske za 2022. i davanje mišljenja Vijeća o Programu konvergencije Mađarske za 2022.

VIJEĆE EUROPSKE UNIJE,

uzimajući u obzir Ugovor o funkcioniranju Europske unije, a posebno njegov članak 121. stavak 2. i članak 148. stavak 4.,

uzimajući u obzir Uredbu Vijeća (EZ) br. 1466/97 od 7. srpnja 1997. o jačanju nadzora stanja proračuna i nadzora i koordinacije ekonomskih politika¹, a posebno njezin članak 9. stavak 2.,

uzimajući u obzir preporuku Europske komisije,

uzimajući u obzir rezolucije Europskog parlamenta,

uzimajući u obzir zaključke Europskog vijeća,

uzimajući u obzir mišljenje Odbora za zapošljavanje,

uzimajući u obzir mišljenje Gospodarskog i financijskog odbora,

uzimajući u obzir mišljenje Odbora za socijalnu zaštitu,

uzimajući u obzir mišljenje Odbora za ekonomsku politiku,

budući da:

---

¹ SL L 209, 2.8.1997., str. 1.

- (1) Uredba (EU) 2021/241 Europskog parlamenta i Vijeća² kojom je uspostavljen Mehanizam za oporavak i otpornost stupila je na snagu 19. veljače 2021. Mehanizmom za oporavak i otpornost pruža se financijska potpora provedbi reformi i ulaganja i generira fiskalni impuls koji će se financirati sredstvima Unije. Njime se doprinosi gospodarskom oporavku i provedbi održivih reformi i ulaganja kojima se potiče rast, posebno u cilju promicanja zelene i digitalne tranzicije, uz jačanje otpornosti i potencijalnog rasta gospodarstava država članica. Njime se pomaže i jačanju održivih javnih financija te poticanju rasta i otvaranja radnih mjesta u srednjoročnom i dugoročnom razdoblju. Maksimalni financijski doprinos po državi članici u okviru Mehanizma za oporavak i otpornost bit će ažuriran u lipnju 2022., u skladu s člankom 11. stavkom 2. Uredbe (EU) 2021/241.
- (2) Komisija je 24. studenoga 2021. donijela Godišnji pregled održivog rasta, čime je označen početak europskog semestra 2022. za koordinaciju ekonomskih politika. Uzela je u obzir Socijalnu obvezu iz Porta potpisanu 7. svibnja 2021. radi daljnje provedbe europskog stupa socijalnih prava, koji su Europski parlament, Vijeće i Komisija proglasili 17. studenoga 2017. Europsko vijeće potvrdilo je 25. ožujka 2022. prioritete Godišnjeg pregleda održivog rasta 2022. Komisija je 24. studenoga 2021. na temelju Uredbe (EU) br. 1176/2011 donijela i Izvješće o mehanizmu upozoravanja, u kojem Mađarska nije utvrđena kao jedna od država članica za koje je potrebno detaljno preispitivanje. Komisija je istog dana donijela i Prijedlog zajedničkog izvješća o zapošljavanju za 2022., u kojem se analizira provedba smjernica za zapošljavanje i načelâ europskog stupa socijalnih prava. Vijeće je donijelo Zajedničko izvješće o zapošljavanju 14. ožujka 2022.

---

² Uredba (EU) 2021/241 Europskog parlamenta i Vijeća od 12. veljače 2021. o uspostavi Mehanizma za oporavak i otpornost (SL L 57, 18.2.2021., str. 17.).

- (3) Ruska invazija na Ukrajinu, koja je uslijedila nakon globalne pandemije, znatno je izmijenila geopolitički i gospodarski kontekst. Posljedice invazije na gospodarstva država članica očituju se, među ostalim, u višim cijenama energije, hrane i sirovina te slabijim izgledima za rast. Više cijene energije posebno opterećuju najranjivija kućanstva koja se suočavaju s energetske siromaštvom ili su u opasnosti od njega, kao i poduzeća koja su najranjivija na povećanja cijena energije. Unija se suočava i s dosad nezabilježenim priljevom osoba koje bježe iz Ukrajine. Gospodarske posljedice koje proizlaze iz agresivnog rata Rusije asimetrično utječu na države članice. U tom je kontekstu 4. ožujka 2022. prvi put aktivirana Direktiva Vijeća 2001/55/EZ³ putem Provedbene odluke Vijeća (EU) 2022/382⁴, kojom se raseljenim osobama iz Ukrajine daje pravo na zakonit boravak u Uniji, kao i pristup obrazovanju i osposobljavanju, tržištu rada, zdravstvu, stanovanju i socijalnoj skrbi. Mađarskoj je u okviru inicijative Kohezijsko djelovanje za izbjeglice u Europi (CARE) i dodatnim pretfinanciranjem iz programa Pomoć za oporavak za koheziju i europska područja (REACT-EU) na raspolaganju izvanredna potpora za hitne potrebe prihvata i integracije osoba koje bježe iz Ukrajine.

---

³ Direktiva Vijeća 2001/55/EZ od 20. srpnja 2001. o minimalnim standardima za dodjelu privremene zaštite u slučaju masovnog priljeva raseljenih osoba te o mjerama za promicanje uravnoteženih napora država članica pri prihvatu i snošenju posljedica prihvata tih osoba (SL L 212, 7.8.2001., str. 12.).

⁴ Provedbena odluka Vijeća (EU) 2022/382 od 4. ožujka 2022. o utvrđivanju postojanja masovnog priljeva raseljenih osoba iz Ukrajine u smislu članka 5. Direktive 2001/55/EZ koja ima učinak uvođenja privremene zaštite (SL L 71, 4.3.2022., str. 1.).

- (4) Uzimajući u obzir gospodarsku i geopolitičku situaciju koja se ubrzano mijenja, europski semestar u 2022. nastavlja opsežnu koordinaciju ekonomskih politika i politika zapošljavanja te se istodobno razvija u skladu sa zahtjevima provedbe Mehanizma za oporavak i otpornost, kako je navedeno u Godišnjem pregledu održivog rasta 2022. Provedba donesenih planova za oporavak i otpornost ključna je za ostvarivanje prioriteta politika u okviru europskog semestra jer se planovi odnose na sve relevantne preporuke ili na znatan dio relevantnih preporuka za pojedinu zemlju izdanih u ciklusima europskog semestra 2019. i 2020. Preporuke za pojedinu zemlju iz 2019. i 2020. i dalje su jednako relevantne i za planove za oporavak i otpornost koji su revidirani, ažurirani ili izmijenjeni u skladu s člancima 14., 18. i 21. Uredbe (EU) 2021/241, uza sve druge preporuke za pojedinu zemlju izdane do datuma podnošenja takvih revidiranih, ažuriranih ili izmijenjenih planova za oporavak i otpornost.
- (5) Opća klauzula o odstupanju iz Pakta o stabilnosti i rastu aktivirana je u ožujku 2020. Komisija je u svojoj komunikaciji od 3. ožujka 2021. naslovljenoj „Godinu dana od izbijanja pandemije bolesti COVID-19: odgovor u okviru fiskalne politike” iznijela stajalište da bi odluku o deaktivaciji ili nastavku primjene opće klauzule o odstupanju trebalo donijeti u okviru ukupne ocjene stanja gospodarstva, pri čemu bi ključni kvantitativni kriterij bio razina gospodarske aktivnosti u Uniji ili europodručju u usporedbi s razinama prije krize (krajem 2019.). Povećana neizvjesnost i znatni negativni rizici za gospodarske izglede u kontekstu rata u Europi, dosad nezabilježeno povećanje cijena energije i kontinuirani poremećaji u lancu opskrbe opravdavaju produljenje opće klauzule o odstupanju iz Pakta o stabilnosti i rastu tijekom 2023.

- (6) U skladu s pristupom iz Preporuke Vijeća od 18. lipnja 2021.⁵ i davanja mišljenja Vijeća o Programu konvergencije Mađarske za 2021., opći smjer fiskalne politike trenutačno se najbolje mjeri kao promjena primarnih rashoda (bez diskrecijskih mjera na strani prihoda i isključujući privremene hitne mjere uvedene zbog krize uzrokovane bolešću COVID-19), ali uključujući rashode koji se financiraju bespovratnom potporom (bespovratna sredstva) iz Mehanizma za oporavak i otpornost i drugih fondova Unije, u odnosu na srednjoročni potencijalni rast⁶. Kako bi se ocijenilo je li nacionalna fiskalna politika razborita i potiče li se njezinim sastavom održiv oporavak u skladu sa zelenom i digitalnom tranzicijom, uz opći smjer fiskalne politike pozornost se posvećuje i razvoju primarnih tekućih rashoda koje financira država⁷ (bez diskrecijskih mjera na strani prihoda i bez privremenih hitnih mjera uvedenih zbog krize uzrokovane bolešću COVID-19) i razvoju ulaganja.

---

⁵ Preporuka Vijeća od 18. lipnja 2021. i davanje mišljenja Vijeća o Programu stabilnosti Mađarske za 2021. (SL C 304, 29.7.2021., str. 78.).

⁶ Ova Preporuka sadržava Komisijine procjene smjera fiskalne politike i njezinih komponenti na temelju pretpostavki iz Komisijine proljetne prognoze 2022. Komisijine procjene srednjoročnog potencijalnog rasta ne uključuju pozitivan učinak reformi u okviru plana za oporavak i otpornost koje mogu potaknuti potencijalni rast.

⁷ Ne financira se bespovratnim sredstvima iz Mehanizma za oporavak i otpornost ni sredstvima iz drugih fondova Unije.

- (7) Komisija je 2. ožujka 2022. donijela Komunikaciju s općim smjernicama za fiskalnu politiku u 2023. („fiskalne smjernice”), čiji je cilj poduprijeti pripremu programâ stabilnosti i konvergencije država članica i time ojačati koordinaciju politika. Na temelju makroekonomskih izgleda iz zimske prognoze 2022., Komisija smatra da je prelazak s ukupno poticajnog smjera fiskalne politike u razdoblju 2020.–2022. na uglavnom neutralan opći smjer fiskalne politike, uz spremnost na reagiranje na promjenjivo gospodarsko stanje, primjeren za 2023. Komisija je najavila da bi se fiskalne preporuke za 2023. trebale i dalje razlikovati po državama članicama te bi se u njima trebalo voditi računa o mogućim prelijevanjima među državama. Komisija je pozvala države članice da te smjernice uzmu u obzir u svojim programima stabilnosti i konvergencije. Komisija se obvezala da će pomno pratiti gospodarska kretanja i prema potrebi prilagoditi svoje smjernice politika, a najkasnije u okviru proljetnog paketa europskog semestra potkraj svibnja 2022.
- (8) U pogledu fiskalnih smjernica, u fiskalnim preporukama za 2023. uzimaju se u obzir pogoršani gospodarski izgledi, povećana neizvjesnost i dodatni negativni rizici te viša inflacija u usporedbi s Komisijinom zimskom prognozom 2022. Na temelju tih razmatranja fiskalnim odgovorom treba povećati javna ulaganja u zelenu i digitalnu tranziciju i energetske sigurnost te održati kupovnu moć najranjivijih kućanstava kako bi se ciljanim i privremenim mjerama ublažio učinak povećanja cijena energije i ograničio inflacijski pritisak zbog sekundarnih učinaka. Fiskalna politika treba ostati fleksibilna radi prilagodbe okolnostima koje se brzo mijenjaju, uključujući izazove koji proizlaze iz agresivnog rata Rusije protiv Ukrajine kad je riječ o obrani i sigurnosti, te se ona treba razlikovati po državama članicama, ovisno o njihovoj fiskalnoj i gospodarskoj situaciji, među ostalim u pogledu njihove izloženosti krizi i priljevu raseljenih osoba iz Ukrajine.
- (9) Mađarska je 29. travnja 2022. dostavila Nacionalni program reformi za 2022. i Program konvergencije za 2022. Zbog njihove uzajamne povezanosti ta su dva programa ocijenjena zajedno.

- (10) Komisija je 23. svibnja 2022. objavila Izvješće za Mađarsku za 2022. U njemu je ocijenjen napredak Mađarske u smislu relevantnih preporuka za pojedinu zemlju koje je Vijeće donijelo 2019., 2020. i 2021. Ocijenjen je i napredak Mađarske u provedbi europskog stupa socijalnih prava i ostvarenju glavnih ciljeva Unije u pogledu zapošljavanja, stjecanja vještina i smanjenja siromaštva, kao i napredak u ostvarenju ciljeva održivog razvoja Ujedinjenih naroda.
- (11) Mađarska je 29. travnja 2022. dostavila Program konvergencije za 2022., u skladu s rokom utvrđenim u članku 4. Uredbe (EZ) br. 1466/97.
- (12) Komisija je 23. svibnja 2022. objavila izvješće u skladu s člankom 126. stavkom 3. Ugovora. U tom se izvješću razmatralo proračunsko stanje Mađarske jer je njezin deficit opće države 2021. premašio referentnu vrijednost od 3 % bruto domaćeg proizvoda (BDP) utvrđenu Ugovorom, dok je njezin dug opće države premašio referentnu vrijednost od 60 % BDP-a utvrđenu Ugovorom i nije se poštovalo referentno mjerilo za smanjenje duga. U izvješću je zaključeno da kriteriji deficita i duga nisu ispunjeni. U skladu s komunikacijom od 2. ožujka 2022. Komisija je u svojoj ocjeni svih relevantnih čimbenika uzela u obzir da bi usklađenost s referentnim mjerilom za smanjenje duga uključivala prekomjerno zahtjevan fiskalni napor u početnom razdoblju koji bi mogao ugroziti rast. Stoga Komisija smatra da usklađenost s referentnim mjerilom za smanjenje duga nije opravdana u sadašnjim izvanrednim gospodarskim uvjetima. Kao što je najavljeno, Komisija nije predložila pokretanje novih postupaka u slučaju prekomjernog deficita u proljeće 2022. te će u jesen 2022. ponovno procijeniti je li potrebno predložiti pokretanje takvih postupaka.

(13) Vijeće je u Preporuci od 20. srpnja 2020.⁸ Mađarskoj preporučilo da u skladu s općom klauzulom o odstupanju u 2020. i 2021. poduzme sve potrebne mjere za djelotvoran odgovor na pandemiju bolesti COVID-19, održavanje gospodarstva i potporu oporavku koji će uslijediti. Preporučilo je i da Mađarska, kada to gospodarski uvjeti dopuste, provodi fiskalne politike s ciljem postizanja razboritih srednjoročnih fiskalnih pozicija i osiguravanja održivosti duga, uz istodobno poticanje ulaganja. Prema podacima koje je Eurostat potvrdio, deficit opće države u Mađarskoj je u 2021. pao na 6,8 % s 7,8 % BDP-a, koliko je iznosio u 2020. Mađarska je odgovorom u okviru fiskalne politike poduprla gospodarski oporavak u 2021., a privremene hitne mjere smanjile su se s 4,0 % BDP-a u 2020. na 0,8 % u 2021. Mjere koje je Mađarska poduzela u 2021. bile su u skladu s Preporukom Vijeća od 20. srpnja 2020. Diskrecijske proračunske mjere koje je vlada donijela 2020. i 2021. uglavnom su bile privremene ili popraćene kompenzacijskim mjerama. Istodobno, neke diskrecijske mjere koje je vlada donijela 2020. i 2021. nisu bile privremene niti popraćene kompenzacijskim mjerama i uglavnom su se sastojale od smanjenja doprinosa poslodavaca za socijalno osiguranje, ukidanja doprinosa za osposobljavanje, oslobođenja od poreza na osobni dohodak za zaposlenike mlađe od 25 godina, ponovnog uvođenja trinaeste mjesečne mirovine i povećanja plaća liječnika. Prema podacima koje je Eurostat potvrdio, dug opće države pao je sa 79,6 % BDP-a u 2020. na 76,8 % BDP-a u 2021.

---

⁸ Preporuka Vijeća od 20. srpnja 2020. o Nacionalnom programu reformi Mađarske za 2020. i davanje mišljenja Vijeća o Programu konvergencije Mađarske za 2020. (SL C 282, 26.8.2020., str. 107.).

(14) Makroekonomski scenarij na kojem se temelje proračunske projekcije u Programu konvergencije za 2022. povoljan je. Vlada predviđa da će se realni BDP povećati za 4,3 % u 2022. i za 4,1 % u 2023. Za usporedbu, u Komisijinoj proljetnoj prognozi 2022. predviđa se manji rast realnog BDP-a, od 3,6 % u 2022. i 2,6 % u 2023., uglavnom zbog pretpostavke o trajnijim makroekonomskim posljedicama agresivnog rata Rusije u Ukrajini. U Komisijinoj prognozi predviđa se slabiji rast privatne potrošnje, posebno u 2023., te sporiji rast ulaganja u 2022. i 2023. Vlada u Programu konvergencije za 2022. očekuje da će se ukupni deficit smanjiti na 4,9 % BDP-a u 2022. i na 3,5 % u 2023. Smanjenje u 2022. uglavnom je odraz kontinuiranog dinamičnog rasta nominalnog BDP-a. Prema Programu konvergencije za 2022. očekuje se da će se udio duga opće države u BDP-u smanjiti na 76,1 % u 2022. i pasti na 73,8 % u 2023. Na temelju mjera politike poznatih na datum zaključenja prognoze, u Komisijinoj proljetnoj prognozi 2022. predviđa se državni deficit od 6,0 % BDP-a za 2022. i 4,9 % BDP-a za 2023. To je više od deficita predviđenog u Programu konvergencije za 2022., uglavnom zbog toga što se predviđaju manje povoljni makroekonomski izgledi, posebno u 2023., i veći rast rashoda, što uključuje dokapitalizaciju komunalnih poduzeća u iznosu od 1,1 % BDP-a u 2022. i dodatnih 0,7 % u 2023. U Komisijinoj proljetnoj prognozi 2022. predviđa se veći udio duga opće države u BDP-u, od 76,4 % u 2022. i 76,1 % u 2023. Razlika je nastala zbog većeg primarnog salda i manje povoljne dinamike nominalnog BDP-a. Prema Komisijinoj proljetnoj prognozi 2022. procjenjuje se da će srednjoročni (prosječni desetogodišnji) potencijalni rast proizvodnje iznositi 3,2 %. Međutim, ta procjena ne uključuje učinak reformi u okviru plana za oporavak i otpornost koje mogu potaknuti potencijalni rast Mađarske.

- (15) Vlada je 2022. postupno ukinula mjere poduzete kao odgovor na krizu uzrokovanu bolešću COVID-19, pa se predviđa da će se privremene hitne mjere smanjiti s 0,8 % BDP-a u 2021. na 0,0 % BDP-a u 2022. Na državni deficit utječu mjere donesene radi ublažavanja gospodarskih i socijalnih posljedica povećanja cijena energije, koje se u Komisijinoj proljetnoj prognozi 2022. procjenjuju na 1,2 % BDP-a u 2022. i 0,7 % BDP-a u 2023.⁹ Te se mjere sastoje od naknada koje vlada isplaćuje komunalnim poduzećima putem kapitalnih transfera za očekivane gubitke koji proizlaze iz reguliranih cijena energije, privremenog smanjenja trošarina na goriva i naknada za male benzinske crpke. Sve mjere osim trajnih ograničenja maloprodajnih cijena plina i električne energije najavljene su kao privremene. Međutim, ako cijene energije ostanu povišene u 2023., neke od tih mjera mogle bi se nastaviti. Neke od tih mjera same po sebi nisu ciljane, osobito opća ograničenja maloprodajnih cijena energije i smanjenje trošarina. Na državni deficit utječu i troškovi pružanja privremene zaštite raseljenim osobama iz Ukrajine, za koje se u Komisijinoj proljetnoj prognozi 2022. predviđa da će iznositi 0,2 % BDP-a u 2022. i 0,3 % u 2023.¹⁰
- (16) Vijeće je u Preporuci od 18. lipnja 2021. preporučilo Mađarskoj da u 2022. zadrži poticajan smjer fiskalne politike, uključujući poticaj Mehanizma za oporavak i otpornost, te očuva ulaganja koja financira država. Vijeće je Mađarskoj preporučilo i da, kada to gospodarski uvjeti dopuste, provodi fiskalnu politiku s ciljem postizanja razboritih srednjoročnih fiskalnih pozicija i osiguravanja srednjoročne fiskalne održivosti, uz istodobno povećanje ulaganja radi poticanja potencijala rasta.

---

⁹ Iznosi predstavljaju razinu godišnjih proračunskih troškova tih mjera poduzetih od jeseni 2021., uključujući tekuće prihode i rashode te, prema potrebi, mjere za kapitalne rashode.

¹⁰ Pretpostavlja se da će ukupan broj raseljenih osoba iz Ukrajine u Uniji postupno dosegnuti 6 milijuna do kraja 2022., a njihova se geografska razmještenost procjenjuje na temelju veličine postojeće dijaspore, relativnog broja stanovnika države članice primateljice i stvarne razmještenosti raseljenih osoba iz Ukrajine diljem Unije od ožujka 2022. Kad je riječ o proračunskim troškovima po osobi, procjene se temelje na modelu mikrosimulacije Euromod Zajedničkog istraživačkog centra Komisije, pri čemu se u obzir uzimaju novčane naknade na koje bi osobe mogle imati pravo i naknade u naravi kao što su obrazovanje i zdravstvena zaštita.

(17) Prema Komisijinoj proljetnoj prognozi 2022. i podacima iz Programa konvergencije Mađarske za 2022. predviđa se da će u 2022. smjer fiskalne politike biti uglavnom neutralan i iznositi $-0,1$ % BDP-a, dok je Vijeće preporučilo poticajan smjer fiskalne politike¹¹. Mađarska namjerava pružati kontinuiranu potporu oporavku koristeći se Mehanizmom za oporavak i otpornost za financiranje dodatnih ulaganja u skladu s preporukom Vijeća. Predviđa se da će se pozitivan učinak koji na gospodarsku aktivnost imaju rashodi financirani bespovratnim sredstvima iz Mehanizma za oporavak i otpornost i sredstvima drugih fondova EU-a smanjiti za 1,0 postotni bod BDP-a u odnosu na 2021. zbog očekivanog usporavanja apsorpcije sredstava Unije¹². Predviđa se da će učinak ulaganja koja financira država na smjer fiskalne politike u 2022. biti ekspanzivan i iznositi 0,2 postotna boda BDP-a¹³. Stoga u skladu s preporukom Vijeća Mađarska namjerava očuvati ulaganja koja financira država. Ujedno se predviđa da će rast primarnih tekućih rashoda koje financira država (bez novih mjera na strani prihoda) u 2022. imati ekspanzivan učinak od 0,4 postotna boda na opći smjer fiskalne politike. To uključuje dodatni učinak mjera za ublažavanje gospodarskih i socijalnih posljedica povećanja cijena energije (0,1 % BDP-a) i troškova pružanja privremene zaštite raseljenim osobama iz Ukrajine (0,2 % BDP-a). Rastu primarnih tekućih rashoda koje financira država doprinosi i niz diskrecijskih mjera (bez novih mjera na prihodovnoj strani), kao što su ponovno uvođenje trinaeste mirovine, dodaci na plaće policijskih i vojnih službenika te smanjenje doprinosa poslodavaca za socijalno osiguranje i doprinosa za osposobljavanje.

---

¹¹ Negativan predznak pokazatelja odgovara prekomjernom rastu primarnih rashoda u usporedbi sa srednjoročnim gospodarskim rastom, što upućuje na ekspanzivnu fiskalnu politiku.

¹² To su Komisijine projekcije. Komisija još nije ocijenila plan za oporavak i otpornost Mađarske.

¹³ Predviđa se da će učinak ostalih kapitalnih izdataka koje financira država biti ekspanzivan i iznositi 0,4 postotna boda BDP-a, što je uglavnom potaknuto fiskalnim učinkom dokapitalizacije komunalnih poduzeća.

- (18) U Komisijinoj proljetnoj prognozi 2022. predviđa se da će u 2023. smjer fiskalne politike iznositi +1,9 % BDP-a uz pretpostavku nepromijenjenih politika¹⁴. Predviđa se da će Mađarska 2023. nastaviti upotrebljavati bespovratna sredstva iz Mehanizma za oporavak i otpornost za financiranje dodatnih ulaganja za potporu oporavku. Predviđa se da će se pozitivan učinak koji na gospodarsku aktivnost imaju rashodi financirani bespovratnim sredstvima iz Mehanizma za oporavak i otpornost i sredstvima drugih fondova Unije povećati za 0,3 postotna boda BDP-a u 2023. Predviđa se da će učinak ulaganja koja financira država na smjer fiskalne politike u 2023. biti ekspanzivan i iznositi 0,4 postotna boda BDP-a¹⁵. Ujedno se predviđa da će rast primarnih tekućih rashoda koje financira država (bez novih mjera na prihodovnoj strani) u 2023. imati kontrakcijski učinak od 1,9 postotnih bodova na opći smjer fiskalne politike. To uključuje učinak postupnog ukidanja mjera za ublažavanje posljedica povećanja cijena energije (0,1 % BDP-a) i dodatne troškove pružanja privremene zaštite raseljenim osobama iz Ukrajine (0,1 % BDP-a).
- (19) U Programu konvergencije za 2022. očekuje se da će se deficit opće države postupno smanjiti na 2,5 % BDP-a u 2024. i na 1,5 % do 2025. Stoga se predviđa se da će deficit opće države pasti ispod 3 % BDP-a do 2024. Prema Programu konvergencije za 2022. očekuje se da će se udio duga opće države u BDP-u smanjiti do 2025., točnije na 70,4 % u 2024., a zatim pasti na 66,9 % u 2025. Prema analizi Komisije čini se da su rizici za održivost duga u srednjoročnom razdoblju niske razine.

---

¹⁴ Pozitivan predznak pokazatelja odgovara nedovoljnom rastu primarnih rashoda u usporedbi sa srednjoročnim gospodarskim rastom, što upućuje na kontrakcijsku fiskalnu politiku.

¹⁵ Predviđa se da će učinak ostalih kapitalnih izdataka koje financira država biti kontrakcijski i iznositi 0,6 postotnih bodova BDP-a, što je uglavnom potaknuto postupnim ukidanjem subvencija za obnovu namijenjenih obiteljima i nižim procijenjenim dokapitalizacijama komunalnih poduzeća nego 2022.

(20) Očekuje se da će posljedice starenja stanovništva i povećanje javnog duga tijekom krize uzrokovane bolešću COVID-19 pojačati dugoročne izazove u pogledu fiskalne održivosti u Mađarskoj. Predviđa se znatan rast rashoda za mirovine, s oko 8 % BDP-a u 2019. na više od 12 % BDP-a u 2070. Pokazatelji fiskalne održivosti upućuju na srednje rizike za održivost u srednjoročnom razdoblju i visoke rizike u dugoročnom razdoblju. Nedavne mjere politike ugrožavaju izazove u vezi s održivošću povećanjem dugoročnih obveza vlade u pogledu mirovina. Očekuje se da će trinaesta mirovina ponovno uvedena 2021. i 2022. povećati rashode za mirovine. Predviđa se da će se zbog promjena poreznog i mirovinskog sustava provedenih u posljednjem desetljeću povećati rashodi za mirovine umirovljenika s visokim primanjima i nejednakosti među umirovljenicima. Te mjere uključuju ukidanje gornje granice na dohodak od rada kojim se stječe pravo na mirovinu i mirovine te uvođenje paušalnog poreza na osobni dohodak čime se povećava dohodak od rada kojim se stječe pravo na mirovinu osoba s visokim primanjima. Minimalna mirovina ostala je nominalno nepromijenjena od 2008., što utječe na situaciju osoba koje su tijekom svoje karijere imale prekide radnog staža i niske prosječne zarade.

- (21) Mađarska je 30. prosinca 2021. dostavila programske dokumente kohezijske politike za Sporazum o partnerstvu predviđen u Uredbi (EU) 2021/1060 Europskog parlamenta i Vijeća¹⁶, a 26. siječnja 2022. Program za gospodarski razvoj i inovacije plus. U skladu s Uredbom (EU) 2021/1060 Mađarska u obzir treba uzeti relevantne preporuke za pojedinu zemlju pri programiranju fondova kohezijske politike za razdoblje 2021.–2027. To je preduvjet za poboljšanje učinkovitosti i maksimalno povećanje dodane vrijednosti financijske potpore koju će primiti iz fondova kohezijske politike, uz istodobno promicanje koordinacije, komplementarnosti i koherentnosti između tih fondova kohezijske politike i drugih instrumenata i fondova Unije. Uspješna provedba programâ kohezijske politike ovisi i o uklanjanju prepreka ulaganjima radi potpore zelenoj i digitalnoj tranziciji i uravnoteženom teritorijalnom razvoju.
- (22) Mađarsko tržište rada općenito je u dobrom stanju, no i dalje postoje izazovi povezani s niskom stopom zaposlenosti žena i skupina u nepovoljnom položaju. Majke s malom djecom često dugo ostaju izvan tržišta rada, djelomično zbog premalog broja ustanova za skrb o djeci do tri godine. Broj ustanova za skrb o djeci postupno se povećava zahvaljujući namjenskim programima, ali i predškolske ustanove suočavaju se s manjkom osoblja. Postoji znatan prostor za povećanje stope zaposlenosti određenih skupina u nepovoljnom položaju, kao što su niskokvalificirane osobe, dugotrajno nezaposlene osobe, osobe s invaliditetom i Romi. Te bi se skupine moglo bolje mobilizirati tako da im se osigura stjecanje vještina i pruži aktivna pomoć u pronalasku posla. Pomoć u potrazi za poslom ograničena je, a samo polovina prijavljenih nezaposlenih osoba prima financijsku naknadu. Razdoblje isplate naknada za nezaposlenost jedno je od najkraćih u Uniji. Nezaposlenost je koncentrirana u slabije razvijenim regijama i u ruralnim područjima.

---

¹⁶ Uredba (EU) 2021/1060 Europskog parlamenta i Vijeća od 24. lipnja 2021. o utvrđivanju zajedničkih odredaba o Europskom fondu za regionalni razvoj, Europskom socijalnom fondu plus, Kohezijskom fondu, Fondu za pravednu tranziciju i Europskom fondu za pomorstvo, ribarstvo i akvakulturu te financijskih pravila za njih i za Fond za azil, migracije i integraciju, Fond za unutarnju sigurnost i Instrument za financijsku potporu u području upravljanja granicama i vizne politike (SL L 231, 30.6.2021., str. 159.).

(23) Rizik od siromaštva znatno se smanjio, ali mnoge osobe još ne mogu priuštiti osnovne potrepštine. Stope materijalne i socijalne oskudice i dalje su među najvišima u Uniji, posebno kad je riječ o djeci. Siromaštvo i socijalna isključenost koncentrirani su u određenim skupinama i područjima. Stope siromaštva Roma tri su do četiri puta veće, djelomično zbog ograničenijeg pristupa tržištu rada i javnim uslugama. Socijalna sigurnosna mreža oslabila je tijekom posljednjeg desetljeća za obitelji bez stabilnog zaposlenja, a razlika u siromaštvu nedavno se također povećala. Porezni sustav nerazmjerno opterećuje slabije plaćene radnike. Manje je vjerojatno i da će obitelji s niskim prihodima imati koristi od porezne olakšice na dohodak po djetetu. Njihovi glavni izvori prihoda, kao što su plaća za javne radove, minimalni dohodak i obiteljski doplatak, nisu rasli proporcionalno s troškovima života. Regulirane cijene energije za stambene nekretnine ostale su nepromijenjene, što kućanstvima pruža djelomičnu zaštitu od nedavnih povećanja cijena robe. Međutim, to ne pomaže siromašnim ruralnim kućanstvima koja se griju na kruta goriva. Rast cijena stambenih nekretnina dodatan je izazov za obitelji s niskim prihodima, koje imaju poteškoća s pristupanjem javnim programima za stambeno zbrinjavanje. Socijalni stanovi sve su manje dostupni i često neodržavani.

(24) Obrazovni ishodi u Mađarskoj ispod su prosjeka Uniji. Osnovne vještine djece do 15 godina starosti znatno su ispod prosjeka Unije i regija te su se tijekom posljednjeg desetljeća smanjile. Suprotno europskim trendovima, rano napuštanje školovanja nije se poboljšalo tijekom posljednjeg se desetljeća: iznosilo je 12,0 % u 2021., što je iznad prosjeka Unije od 9,7 %. Rano napuštanje školovanja veće je u najslabije razvijenim okruzima i šest puta veće među Romima nego kod neromskog stanovništva. Udio osoba u dobi od 25 do 34 godine sa završenim tercijarnim obrazovanjem porastao je od 2010., ali je i dalje među najnižima u Uniji. Sudjelovanje u obrazovanju odraslih tek je nešto iznad polovine prosjeka Unije. Digitalne vještine nedostatne su, posebno među siromašnijim osobama. U dvama najnižim dohodovnim kvartilima samo 13 % i 18 % Mađara posjeduje barem osnovne digitalne vještine, što je među najnižim postocima u Uniji. Učenici u nepovoljnom položaju imaju male izgleda za ulazak u programe višeg obrazovanja. Nejednakost u obrazovanju smanjuje prilike za socijalnu mobilnost. Niska učinkovitost i pravičnost u školskom sustavu vjerojatno su povezane s niskom razinom autonomije kurikuluma, nedostatkom socioekonomske raznolikosti u školama i niskim plaćama nastavnika. Nedostatak nastavnika sve je veći problem. Iako skupni pokazatelji, kao što su omjer nastavnika i učenika, ne upućuju na akutni nedostatak, detaljnija analiza pokazuje da postoji manjak nastavnika za određene predmete, kao što su matematika, prirodoslovni predmeti i strani jezici. Manjak nastavnika povezan je i s rascjepkanošću školskog sustava jer polovinu svih osnovnih škola i ustanova nižeg sekundarnog obrazovanja pohađa manje od 150 učenika. Škole s velikim udjelom učenika u nepovoljnom položaju posebno su pogođene nedostatkom kvalificiranih nastavnika. Više od polovine osoba koje su završile obrazovanje za učitelje i nastavnike odabralo je druge karijere zbog velikog radnog opterećenja i niskih plaća, posebno na početku karijere. Nadalje, zbog centraliziranog upravljanja školama ravnatelji imaju ograničenu autonomiju i alate za poboljšanje kvalitete poučavanja.

- (25) Rezultati u području zdravlja zaostaju za većinom drugih država članica, što je odraz nezdravog načina života i ograničene učinkovitosti zdravstvene skrbi. Pušenje, pretjerana konzumacija alkohola i pretilost među najraširenijima su u Uniji. Mađari su u Uniji među najizloženijima riziku prerane smrti zbog loše kvalitete zraka. Broj smrtnih slučajeva koji se mogu izbjeći jedan je od najvećih u Uniji, djelomično zbog neodgovarajućih preventivnih zdravstvenih pregleda i upravljanja primarnom skrbi. Postoje znatne socioekonomske razlike u pristupu kvalitetnoj skrbi zbog znatnog manjka zdravstvenog osoblja, posebno liječnika opće prakse i medicinskih sestara. Bolnička mreža rascjepkana je i ima velik broj bolničkih kreveta. Mađarski pacijenti provode najviše vremena u bolnicama u Uniji jer je broj jednodnevnih kirurških zahvata i dalje nizak u usporedbi s prosjekom Unije. Nedavne reforme potaknule su liječnike opće prakse na suradnju, čime bi se trebalo poboljšati pružanje usluga. Poduzete su znatne mjere kako bi se iskorijenilo novčano nagrađivanje liječnika od strane pacijenata i riješio problem manjka liječnika.
- (26) Nedostatni neovisni mehanizmi kontrole i uske veze između politike i određenih poduzeća predstavljaju plodno tlo za korupciju. U slučaju ozbiljnih optužbi sustavno nedostaju odlučne mjere za pokretanje istrage i kazneni progon predmeta korupcije koji uključuju visoke dužnosnike ili njihove najbliže suradnike. Odgovornost za odluke o obustavi istraga i dalje izaziva zabrinutost jer ne postoje učinkoviti pravni lijekovi protiv odluka tužiteljstva o odustajanju od kaznenog progona navodnih kaznenih djela. Smanjivanje mogućnosti građanskog nadzora u kontekstu ograničenja slobode medija, neprijateljsko okruženje za organizacije civilnog društva i učestali izazovi u pogledu primjene pravila o transparentnosti i pristupu javnim informacijama dodatno oslabljuju okvir za borbu protiv korupcije. Vlada je u prosincu 2021. odgodila provedbu većine mjera iz svoje strategije za borbu protiv korupcije za razdoblje 2020.–2022.¹⁷

---

¹⁷ Komisija je 27. travnja Mađarskoj poslala pisanu obavijest u skladu s člankom 6. stavkom 1. Uredbe (EU, Euratom) 2020/2092 Europskog parlamenta i Vijeća od 16. prosinca 2020. o općem režimu uvjetovanosti za zaštitu proračuna Unije (SL L 433I, 22.12.2020., str. 1.).

- (27) Neovisnost, učinkovitost i kvaliteta pravosudnog sustava ključni su za privlačenje poduzeća i omogućavanje gospodarskog rasta. I dalje su prisutne bojazni u pogledu neovisnosti pravosuđa. Državno sudbeno vijeće i dalje se suočava s poteškoćama u uspostavljanju ravnoteže s ovlastima predsjednika Državnog ureda za sudstvo. Pravila o izboru predsjednika Vrhovnog suda stvaraju rizik od političkog utjecaja na najviši državni sud. Zbog nedovoljne transparentnosti programa dodjele predmeta stranke ne mogu provjeriti je li došlo do neopravdane primjene diskrecijskog prava. Postavljena su pitanja o ulozi Ustavnog suda, koji se sastoji od članova koje bira parlament bez sudjelovanja sudaca, u preispitivanju presuda redovnih sudova.
- (28) Mađarska je među državama članicama loše pozicionirana u socijalnom dijalogu, sudjelovanju dionika u razvoju primarnog prava, savjetovanju sa socijalnim partnerima, civilnim društvom i upotrebi instrumenata utemeljenih na dokazima. Nacionalna pravila o obveznom javnom savjetovanju o nacrtima pravnih akata i njihovim procjenama učinka sustavno se zanemaruju. Broj zakona o kojima se provodi savjetovanje posljednjih se godina znatno smanjio.
- (29) Provedene su mjere za dodatno poboljšanje poreznog sustava, ali još postoje određeni izazovi. Porezno opterećenje rada smanjeno je, ali je i dalje visoko za osobe s niskim dohotkom. Porezi specifični za pojedini sektor i velik broj malih poreza otežavaju porezni sustav i povećavaju troškove usklađivanja, posebno za manja poduzeća.

- (30) Regulatorne prepreke i uključenost države u tržišta proizvoda ometaju odabir učinkovitih poduzeća i ograničavaju tržišno natjecanje. *Ad hoc* izuzeća poslovnih transakcija od kontrole tržišnog natjecanja ometaju funkcioniranje tržišta i otežavaju ulaganja. Još je jedan od problema nepredvidivost pravnog okvira, posebno u sektoru maloprodaje, koji se posljednjih godina suočava s učestalim promjenama propisa. Propisi i porezi mogli bi spriječiti rast poduzeća, posebno u sektoru maloprodaje i komunalnih usluga. Reguliranje profesija i dalje je restriktivno. Spori i skupi postupci u slučaju nesolventnosti mogli bi otežati restrukturiranje poduzeća koja propadaju. Tržište javne nabave i dalje je ranjivo na prakse kojima se narušava tržišno natjecanje. Udio ugovora dodijeljenih u postupcima sa samo jednim ponuditeljem i dalje je među najvišima u Uniji. Tijela su poboljšala nadzor nad pravilnošću javne nabave kao odgovor na ranije nalaze uzastopnih revizija Komisije u području upravljanja sredstvima Unije, provedenih 2014., 2015. i 2017., u kojima su utvrđeni ozbiljni, sustavni nedostaci i nepravilnosti, posebno u vezi s upotrebom okvirnih sporazuma. U praksi tek treba vidjeti jesu li svi prethodno utvrđeni nedostaci u potpunosti riješeni. Nedavno su se pojavili novi rizici povezani s očitim isključivanjem zaklada od javnog interesa iz pravila o javnoj nabavi. Vlada je u veljači 2021. postavila ambiciozan cilj smanjenja postotka postupaka javne nabave sa samo jednom ponudom na manje od 15 %, iako nije definirala rok.

- (31) Prijelaz na klimatski neutralno gospodarstvo još je u ranoj fazi. Polovina mađarskog državnog područja znatno je izložena rizicima od klimatskih promjena, uključujući suše i poplave. To stvara potrebu za održivim rješenjima za prilagodbu klimatskim promjenama, posebno zadržavanjem prirodnih voda, uključujući obnovu prirodne hidrologije, prilagodbom poljoprivrednih praksi i pažljivim praćenjem zahvaćanja podzemnih i površinskih voda radi navodnjavanja. Kvaliteta zraka i vode i dalje su razlog za zabrinutost. Uporaba krutih goriva u kućanstvima, poljoprivreda i emisije iz prometa glavni su izvori onečišćenja zraka. Velik dio mreže za opskrbu pitkom vodom u lošem je stanju, a regulatorno okruženje stvara prepreke ulaganjima. Kružno gospodarstvo i dalje je u početnoj fazi, recikliranje komunalnog otpada nedovoljno je razvijeno, a ekonomski instrumenti nedovoljni su za suočavanje s izazovima u području okoliša. Vlada je provela reorganizaciju gospodarenja otpadom u nekoliko koraka. Te su promjene ograničile tržišno natjecanje u tom sektoru, a stope učinkovitosti i recikliranja su se smanjile. Sektori za koje je vjerojatno da će se smanjiti ili preobraziti zbog zelene tranzicije osiguravaju radna mjesta za gotovo 4 % svih radnika, kojima bi osobito mogli biti potrebni usavršavanje i prekvalifikacija. Nedostatak radne snage u energetske sektoru mogao bi otežati prijelaz na klimatsku neutralnost.
- (32) Prometnu infrastrukturu karakteriziraju gusta mreža autocesta i elektrificirana željeznička mreža. U Mađarskoj je došlo do znatnog porasta emisija u prometnom sektoru, koji postaje sektor s najvećim emisijama. Mađarska je među državama članicama s najvećim prometnim zagušenjem i sve većim brojem izgubljenih sati po vozaču u gradskim područjima. Udio novoregistriranih automobila s nultim emisijama i broj mjesta za punjenje kontinuirano rastu. Iako odgovarajući pokazatelji ukazuju na vodeći položaj među usporedivim gospodarstvima u regiji, i dalje je ispod prosjeka Unije.

- (33) Istraživanje i inovacije ključni su pokretači dugoročnog rasta i konkurentnosti. Mađarska je novi inovator. Rashodi za istraživanje i razvoj povećavaju se i 2020. iznosili su 1,61 % BDP-a. Nedostatak visokokvalificiranih radnika glavna je prepreka inovacijama. Stope stjecanja tercijarnog obrazovanja među najnižima su u Uniji. Nedavno izuzeće mladih radnika od poreza na osobni dohodak i druge strukturne promjene koje ograničavaju akademsku slobodu smanjuju privlačnost visokog obrazovanja. Digitalne vještine i korištenje digitalnim tehnologijama u poduzećima i javnim uslugama i dalje su ispod prosjeka Unije.
- (34) Na temelju ovlasti koje su šefovi država ili vlada Unije utvrdili u Izjavi iz Versaillesa, Komisijinim prijedlogom plana REPowerEU nastoji se čim prije postupno ukinuti ovisnost Unije o uvozu fosilnih goriva iz Rusije. U tu svrhu, u dijalogu s državama članicama, Komisija namjerava utvrditi najprikladnije projekte, ulaganja i reforme na nacionalnoj i regionalnoj razini te na razini Unije. Cilj je tih mjera smanjiti sveukupnu ovisnost o fosilnim gorivima i potaknuti odmak od uvoza fosilnih goriva iz Rusije.

(35) Mađarski energetska sektor uvelike ovisi o Rusiji za nabavu fosilnih goriva. Prema podacima za 2020.¹⁸, gotovo sav uvezeni prirodni plin dolazi iz Rusije (95 % u usporedbi s prosjekom Unije od 44 %). Ovisnost o Rusiji za naftu također je iznad prosjeka Unije (61 % u usporedbi s 26 %), ali je ispod za ugljen (22 % u usporedbi s 54 %). Udio prirodnog plina u strukturi izvora energije veći je od prosjeka Unije (35 % u usporedbi s 24 %), dok su udjeli nafte (30 % u usporedbi s 33 %) i ugljena (7 % u usporedbi s 11 %) niži. Udio obnovljivih izvora energije od 13,9 % u bruto konačnoj potrošnji energije jedan je od najnižih u Uniji. Mađarska se namjerava više oslanjati na solarnu energiju, dok je potencijal energije vjetra i geotermalne energije i dalje nedovoljno iskorišten. Potrebna su ulaganja u elektroenergetsku mrežu, kao što su pametno mjerenje, sustavi proizvođača-potrošača, energetske zajednice i dinamično određivanje cijena kako bi se omogućilo bolje iskorištavanje energije iz obnovljivih izvora. Osim toga, postupci izdavanja dozvola za postrojenja koja upotrebljavaju obnovljive izvore energije mogli bi se pojednostavniti. Preporučuje se da nova ulaganja u plinsku infrastrukturu i mreže budu, ako je to moguće, otporna na buduće promjene kako bi se budućom prenamjenom za održiva goriva omogućila njihova dugoročna održivost. Kako bi se dodatno smanjila ovisnost, postoji velik potencijal za poboljšanje energetske učinkovitosti u sektoru stambenih objekata. Primjena strožih okolišnih standarda za nove stambene jedinice odgođena je za 18 mjeseci, do lipnja 2022. Trenutačni program obnove stambenih objekata nije usmjeren na energetska učinkovitost i u praksi isključuje najugroženije obitelji. Ujednačeno niska razina reguliranih cijena energije, bez obzira na dohodak kućanstava ili razinu potrošnje, povećava dohodovne nejednakosti i ne stvara poticaje za štednju energije. Ciljevi za smanjenje emisija stakleničkih plinova i povećanje upotrebe energije iz obnovljivih izvora i energetske učinkovitosti trebaju biti ambiciozniji radi usklađivanja Mađarske s ciljevima paketa „Spremni za 55 %”.

---

¹⁸ Eurostat (2020.), udio uvoza iz Rusije u odnosu na ukupni uvoz prirodnog plina, sirove nafte i kamenog ugljena. U prosjeku za EU-27 ukupni uvoz obuhvaća uvoz iz zemalja izvan EU-27. Ukupni uvoz za Mađarsku uključuje trgovinu unutar EU-a. Sirova nafta ne uključuje rafinirane naftne derivate. Treba napomenuti da Mađarska izvozi znatnu količinu plina u susjedne zemlje, unatoč velikoj ovisnosti o ruskom plinu. Stoga je njezina ovisnost o plinu za domaću potrošnju vjerojatno niža od prijavljene, iako je i dalje visoka.

- (36) Iako će ubrzanje prelaska na klimatsku neutralnost i napuštanja fosilnih goriva stvoriti znatne troškove restrukturiranja u više sektora, Mađarska može iskoristiti mehanizam za pravednu tranziciju u kontekstu kohezijske politike kako bi smanjila socioekonomske posljedice tranzicije u najteže pogođenim regijama. Osim toga, Mađarska može iskoristiti i Europski socijalni fond plus, uspostavljen Uredbom (EU) 2021/1057 Europskog parlamenta i Vijeća¹⁹, kako bi poboljšala mogućnosti za zapošljavanje i ojačala socijalnu koheziju.
- (37) Uzimajući u obzir Komisijinu ocjenu, Vijeće je ispitalo Program konvergencije za 2022. i njegovo je mišljenje²⁰ navedeno u preporuci 1.

PREPORUČUJE da Mađarska u 2022. i 2023. poduzme djelovanja kojima je cilj:

1. Osigurati da rast primarnih tekućih rashoda koje financira država u 2023. bude u skladu s općim neutralnim smjerom politike, uzimajući u obzir stalnu privremenu i ciljanu potporu kućanstvima i poduzećima koja su najosjetljivija na povećanje cijena energije i osobama koje bježe iz Ukrajine. Pripremiti se za prilagodbu postojeće potrošnje u skladu s razvojem situacije. Povećati javna ulaganja u zelenu i digitalnu tranziciju te energetske sigurnost uzimajući u obzir inicijativu REPowerEU, među ostalim iskorištavanjem sredstava iz Mehanizma za oporavak i otpornost i drugih fondova Unije. U razdoblju nakon 2023. provoditi fiskalnu politiku s ciljem postizanja razboritih srednjoročnih fiskalnih pozicija. Poboljšati dugoročnu održivost mirovinskog sustava i istodobno očuvati njegovu primjerenost, posebno ublažavanjem dohodovne nejednakosti.
2. Brzo dovršiti pregovore s Komisijom o programskim dokumentima kohezijske politike za razdoblje 2021. – 2027. u cilju početka njihove provedbe.

---

¹⁹ Uredba (EU) 2021/1057 Europskog parlamenta i Vijeća od 24. lipnja 2021. o uspostavi Europskog socijalnog fonda plus (ESF+) i stavljanju izvan snage Uredbe (EU) br. 1296/2013 (SL L 231, 30.6.2021., str. 21.).

²⁰ U skladu s člankom 9. stavkom 2. Uredbe (EZ) br. 1466/97.

3. Nastaviti s uključivanjem najranjivijih skupina na tržište rada, posebno usavršavanjem, i produljiti razdoblje isplate naknada za nezaposlenost. Poboljšati primjerenost socijalne pomoći i osigurati pristup osnovnim uslugama i primjerenom smještaju za sve. Poboljšati obrazovne ishode i povećati sudjelovanje skupina u nepovoljnom položaju, posebno Roma, u kvalitetnom redovnom obrazovanju. Poboljšati pristup kvalitetnoj preventivnoj i primarnoj zdravstvenoj zaštiti.
4. Učvrstiti okvir za borbu protiv korupcije, među ostalim jačanjem napora tužiteljstva i pristupa javnim informacijama te pojačati neovisnost sudstva. Poboljšati kvalitetu i transparentnost procesa donošenja odluka putem učinkovitog socijalnog dijaloga, uključivanjem ostalih dionika te redovitim procjenama učinaka. Nastaviti pojednostavnjivati porezni sustav. Poboljšati regulatornu predvidljivost i tržišno natjecanje u uslužnom sektoru, posebno u sektoru maloprodaje i komunalnih usluga, te sustavno nadzirati tržišno natjecanje u poslovnim transakcijama. Poboljšati tržišno natjecanje u javnoj nabavi.
5. Promicati reforme i ulaganja u održivo upravljanje vodama i gospodarenje otpadom te kružnost gospodarstva, digitalizaciju poduzeća, zelene i digitalne vještine te istraživanje i inovacije.
6. Smanjiti ukupnu ovisnost o fosilnim gorivima ubrzavanjem uvođenja obnovljivih izvora energije, posebno pojednostavnjenjem postupaka izdavanja dozvola i nadogradnjom infrastrukture za električnu energiju. Diversificirati uvoz fosilnih goriva, među ostalim jačanjem interkonekcija uz sudjelovanje drugih zemalja. Smanjiti ovisnost o fosilnim gorivima u zgradama i prometu jačanjem provedbe mjera energetske učinkovitosti za sve, posebno u stambenim zgradama i u području održivog prometa, posebno elektrifikacijom prometa.

Sastavljeno u Bruxellesu

Za Vijeće

Predsjednik/Predsjednica